

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De multiplici discordia fratru[m]. ca. viij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Machabeorum. II.

randru regem stituens. q̄ cognominat⁹ est
samneus. qui etiā modestia p̄stare videbat⁹
Qui fratre secundū interfecit quia ad regnū
asp̄rare videbatur. tertiu secū viuere coegit
p̄uatiū. duxitq; vxorē nomine alexandraz
que ⁊ saloma dicta ē. Hic adeo nequissim⁹
fuit. q̄ in. vij. annis circit⁹ quinquaginta q̄n-
q; milia senioꝝ interfecit. quia facinora eius
detestabant⁹. Cumq; offensus esset populo
muniuit sibi palatiū in turri que baris dice-
batur. sup̄ quā postea ammiratus ē titus q̄
eaz iudei deseruerāt cū defendi posset a duo-
bus ab om̄i viuēte. Adeo aut̄ offensus erat
iudeis. vt semel p̄contanti ei quonaz pacto
eos sedare posset responderūt si moreret⁹. Ob
hoc in plateis hierusalē suspendit octingen-
tos viros vxoratos. vxoresq; eoz. et liberos
necauit. Cūq; quieuisset a plijs. ⁊ q̄ntanis fa-
tigaretur. morbum ex ocio natū putās inter-
pestiū laborib; militie se reddidit. ⁊. xxxvij.
regni sui anno mortuus est duos relinquēs
filios. Hircanū et aristobolū. Sciensq; fili-
os pro patre iudeis odiosos regnum reliq̄t
vxori. Que sibi sub viro beniuolentiā popu-
li sepe coparauerat tyrannidi ipsius sepius
resistens. etiam simulataz religionē in habi-
tu referebat.

De regno alexandri et de filijs eius hircano et aristobolo.

Caplin. VII.

De dum regna

q̄ hircanū primogenitū potiffices
declarauit. cū futurū regē iudicās
q̄ modestus erat. minozē q̄ aristoboluz co-
q̄ seruētis animi videret. p̄uatiū viuere co-
egit. Eo tēpore orta est in iudea heresis pha-
riseorum. de quib; post cū seccis alijs expli-
cabit. q̄ p̄silio utebat⁹
in om̄ib; alexādra. ita
vt eoz p̄silio optima-
tesq; iudeoz. aut ex-
silio damnaret aut in-
ficeret. Deniq; dioge-
nē q̄ alexādros amicis-
simus fuerat occidit.
Alienigenaz quidem
duos sibi p̄stauerat ex-
ercit⁹ vt in iudeos tūti-
us debaccharet. Pro-
inde mlti ad aristobolū

His tēpib; iugurta
p̄ rhomāos dimicās
a marco ⁊ silla capt⁹
ē. rhome ars rheto-
rica cepit haberi e-
docta a plotio gal-
lo. Lucreti⁹ poculo
amatorio in furore
versus p̄ interualla
insane aliq̄s libros
p̄scripsit. tandē inter-
fecit se.

p̄fugerāt. vt ei⁹ patrociniō tuerent⁹. Nono au-
tem regni sui anno egrotauit alexādra. et ar-
stobol⁹ collecta plurimoz manu post matrē
se regnaturū declarauit. Ob h̄ miserata que
relas hircani mater. p̄iugē aristoboli cū filijs
in custodia recludēs: obsides accepit. ne rez-
gnū sibi aristobolus vsurparet.

De multiplici discordia fratrum.

Caplin. VIII.

Si mortua aristo

bolus collecto exercitū ⁊ fratres
mouit arma. Cūq; egressi eēt
frēs in campis hierichontinis: vici⁹ hircanus
fugit in hierusalem. Tandem ea lege in
concordiam redierunt vt aristobolus regna-
ret. Hircanus q̄o sub eo quibuslibet funge-
retur honorib;. Domos etiā p̄mutauerunt.
Erat aut̄ cū hircano antipater idumeus. cu-
ius prudentiā ⁊ strenuitatē timens aristobo-
lus calumnias ei pretendebat. Hic persuasit
hircano vt se dolo circumuentū quererēt. ⁊ vt
ad arethā regē arabum p̄fugeret. cuius auxi-
lio rediret in regnuz. Hoc tū igitur egressi ve-
nerunt ad regem arabum in oppidum qd̄ pe-
tra dicit⁹. vbi regni sedes erat. Itaq; collecto
exercitū aretha venit i iudeā ⁊ obsedit hieru-
salē quā ⁊ recepisset: nisi dux rhomāoz scau-
rus soluisset obsidum. Jā enim syria desste-
rat habere regē facta rhomanis tributaria.
Hic usq; erat pompeius a rhomanis p̄tra-
tigranē regē armenie ⁊ is scaurū miserat p̄s-
dem syrie. Qui cum audisset diffensionē fra-
trum in iudea. ratus tempus esse quo d̄ fac-
tū iudeam poneret sub tributo in manu val-
da fines intrauit iudee. Ad quē legati a fra-
tribus vtrinq; venerunt. auxilium eis hinc
⁊ inde postulātes. Corruptus aut̄ scaurus.
ccc. talent⁹ missis ab aristobolo (quod p̄p̄tū
esse rhomanoz iosephus testat⁹) ad arabes
legatos mittit rhomanoz ⁊ pompeij nomē
eis intentās nisi ab obsidione recederēt. Re-
cedens ergo aretha hircanum ⁊ antipatrum
philadelphie collocauit. Qui frustrati spe ar-
rabum in aduersarios spem contulerūt. Cū
enim pompeius damascum venisset. cū mul-
tis muncibus venerunt ad eum. orantes vt
violentiā aristoboli dignā odio iudicaret
et hircanum regno restitueret. Sed nec aris-
tobolus sibi defuit. corruptione scauri fre-
tus. Cum autem pompeius honozē regis

85

ei nō exhibuisset idignās insalutato pōpulo recessit. et recepit se in alexandriū. ppter in expugnabile oppidū munitōne. Quē collecto romanorum syrorūq; exercitū isecur^o ē magn^o iussitq; vt de opido ad se descēderet. Is vō q; p impio vocabat̄ decuerat poti^o p̄clara rī q; parere Consilio tamē suoz descendens ab opido relicto sibi custodib; p̄cepit vt non nisi manu sua scriptis epl̄is obtēperaret. abijt q; hierosolymā. Quē statū isecur^o ē magnus alacer factus circa hierichonta mozte metri datis sibi nūciata vbi pinguiſſima idumee regio z palmarū pluriū z balsamū nutriū. Cuius inciso lapidib; acutis robore stillantē la chrymā et vulnerib; colligunt.

De pompeius hierusalem sibi tradita tēplum expugnauit.

Caplm. IX.

Inq; hieroso

lymā p̄peraret. erit^o aristobol^o occurrit ei: pecuniā pollicēs que erat i alexandrio. seq; de cetero impio roma^o no paritur. s; nihil hoz effectū est. Dissus em gabiniū ad recipiēdā pecuniā custodes nec i opidū receperūt. His cōmot^o pompeius aristobolū in custodiā collocauit. Cū autem obsidisset hierusalē orta est dissensio in vrbe. Nā fautores aristoboli vrbe tueri. fautores hircanū eā tradere romanis p̄tendebāt. s; vltima ps aristoboli in tēplū cessit. Receptusq; i vrbe pompeius tēplū expugnauit. Cūq; septentrionale vallē aggerib; ipleret. labor esset impfect^o nisi obseruatis septimīs dieb; q̄bo opari iudeis fas nō est aggerē fieri p̄cepisset. Hese tū tertio p̄hanū irruptū est. Faustus aut cornelius sille fil^o p̄mus ingredi ausus est. z irruētes rhomanū p̄hanauerūt tēplū z vt alibi legit. equos in porticib; stabulauerūt. Ob quā rem tradit nūq; de cetero pugnas se pompeiu quin vinceret. qui hactenus fortunatissim^o fuerat. Postero aut die ingressus tēplū pompeius ammiratus situm z ornatum z religionē tēplū nihil inde tulit. p̄cipiens editus vt a sordib; tēplū mundaret. Cūq; imposuisset hierosolymis tributū. hircano pōtifice declarato. aristobolū captiuū duxit. duosq; filios eius alexandriū z antigonum cū totidem filiab; rhomāq; per alliciam properabat. syrie z iudee amministratōe scauro cōmissa relicq; secū duab; cohortib;

De diuisione iudee in pentarchias.

Caplm. X.

Alexander vero

a filius aristoboli ex itinere fugit. Qui magna manu collecta iudeā populabat. z hircano iminebat. Quidnebat aut munitissima loca. alexandriū. hircanū. z macherunta. Dissus est autem in syriā gabiniū vt scauro succederet sub quo marcus antonius militabat. Qui cum in alexandrio obsidisset alexandrum. consilio matris alexander se tradidit ei z castra. Que gabiniū consilio eiusdem mulieris funditus euerit. ne alterius belli fierent receptaculus. Palpabat em mulier gabiniū obsequijs: viro suo et ceteris captiuis metuens q; r̄bomā fuerant abduci. Post hoc gabiniū cura tēplū mandata hircano. gentem iudeoz in quinq; conuentus diuisit. quasi per pentarchias iudee frangens supbiām. Eo tempore factus est antipater amicissimus gabiniū. z marco antonio maxime. adeoq; clarus it q; data ē ei vxor neptis regis arabū Cyprius nomine. Qui sustulit ex ea quattuor filios z filiam. Primogenitus fuit p̄baselus. secundus herodes qui post dictus est ascalonita. tertius iosephus. quartus feroras. filia dicta est saloma.

De fuga aristoboli z eius literata captiuitate.

Caplm. XI.

Est hec casu elapsus

p plus est a rhoma aristobolus. q; magna iudeoz manu p̄rata alexandriū muro rectingebat. ad quē debellandum missus est a gabiniō antonius. Captus q; iterum aristobolus cum filiis rhomā per ductus est. Illum quidem in custodia senatus coercuit. filios autem in iudeam remisit. quia gabiniū id se scripserat sponditis. scyrori aristoboli pro castellozum traditōe. Post hoc cum gabiniū derineret ap̄ egyptum. alexander aristoboli filius iudeos iterum ad dissensionem reduxit. Sed rediens gabiniū pacē fecit. z hircano pontificiū cōfirmauit. Quo mortuo missus est p̄ces syrie crassus vt etiam parthos q; iam rhomanis iminebant reprimeret. In sumptis vero parthice militie omne fere aurum tēplo